

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ EDEBİYAT FAKÜLTESİ

**TİYATRO ELEŞTİRMENLİĞİ
VE
DRAMATURJİ BÖLÜM DERGİSİ**
**JOURNAL OF THEATRE CRITICISM AND
DRAMATURGY**

Sayı / Number 26

2015-1

Hakemli Dergi / Peer-Reviewed Journal

İSTANBUL- 2017

Dergimiz SOBIAD Sosyal Bilimler Atf Dizini'nde ve

Academia Social Science Index'te taranmaktadır.

DergiPark
AKADEMİK

DergiPark Akademik Projesi'nde yer almaktadır.

Tiyatro Eleştirmenliği ve Dramaturji Bölümü dergisi.--İstanbul :
İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, 2002-

c.: resim; 24 cm.

Yılda iki sayı.

ISSN 1303-8605

Elektronik ortamda da yayınlanmaktadır:

<http://dergipark.gov.tr/iutiyatro>

1. TİYATRO – SÜRELİ YAYINLAR. 2. EDEBİYAT - ELEŐTİRİ.
3. TÜRK EDEBİYATI - TİYATRO İNCELEMELERİ.

Baskı-Cilt
Kültür Sanat Basımevi
www.kulturbasim.com
Sertifika No: 22032

İstanbul Üniversitesi Rektörlüęü Sağlık Kültür ve Spor Daire BaŐkanlıęı
tarafından bastırılmıŐtır.

Hakem Kurulu / Board of Reviewing Editors

Prof. Dr. Dikmen Gürün

(Kadir Has Üniversitesi)

Prof. Dr. Metin Balay

(Yeditepe Üniversitesi)

Prof. Dr. Tülin Sağlam

(Ankara Üniversitesi)

Prof. Dr. Osman Senemoğlu

(Galatasaray Üniversitesi)

Prof. Dr. Zehra İpşiroğlu

(Duisburg-Essen Üniversitesi)

Prof. Dr. Nazan Aksoy

(İstanbul Bilgi Üniversitesi)

Prof. Dr. Cem Pekman

(Kocaeli Üniversitesi)

Prof. Dr. Özden Sözalın

(İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Emine İnanır

(İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Arzu Kunt

(İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Nedret Tanyolaç Öztokat

(İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Uşun Tükel

(İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Beliz Güçbilmez

(Ankara Üniversitesi)

Prof. Dr. Ashhan Ünlü

(Dokuz Eylül Üniversitesi)

Prof. Dr. Esin Gören

(İstanbul Üniversitesi)

Prof. Erol İpekli

(Anadolu Üniversitesi)

Prof. Dr. Merih Tangün

(Mimar Sinan G.S. Üniversitesi)

Doç. Dr. Murat Seçkin

(İstanbul Üniversitesi)

Doç. Dr. Yavuz Pekman

(İstanbul Üniversitesi)

Doç. Dr. Fakiye Özsoysal

(İstanbul Üniversitesi)

Doç. Dr. Süreyya Karacabey

(Ankara Üniversitesi)

Doç. Dr. Nihal Kuyumcu

(İstanbul Üniversitesi)

Doç. Dr. Özlem Belkıs

(Dokuz Eylül Üniversitesi)

Doç. Dr. Selen Korad Birkiye

(İstanbul Aydın Üniversitesi)

Yard. Doç. Dr. Rıdvan Turhan

(İstanbul Üniversitesi)

Yard. Doç. Dr. Zerrin Yanıkkaya

(Yeditepe Üniversitesi)

Yard. Doç. Dr. Burcu Yasemin Şeyben

(İstanbul Bilgi Üniversitesi)

Yard. Doç. Dr. Evren Barın Eğrik

(Mardin Artuklu Üniversitesi)

Yard. Doç. Dr. Mehmet Fatih Uslu

(İstanbul Şehir Üniversitesi)

Yard. Doç. Dr. Fatih Altuğ

(İstanbul Şehir Üniversitesi)

Tiyatro Eleştirmenliği ve Dramaturji Bölüm Dergisi

Journal of Theatre Criticism and Dramaturgy

Sayı / Number 26 - 2015 / 1

Editör / Editor

Yard. Doç. Dr. Oğuz Arıcı

Editör Yardımcısı / Assistant Editor

Arař. Gör. Ozan Ömer Akgl

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Kerem Karaboęa

Prof. Dr. Sevtap Kadıoęlu

Doç. Dr. Fakiye zsoysal

Doç. Dr. Yavuz Pekman

Doç. Dr. Hasibe Kalkan

Yayın Türü / Type of Publication

Ulusal Süreli Yayın

Yayın Dili / Languages of Publication

Türkçe, İngilizce ve Almanca / Turkish, English and German

Yayın Periyodu / Publishing Period

Yılda iki kez / Biannual

İÇİNDEKİLER

Sunuş.....	vi
Kendiliğın Yok Edilişı: Brecht'in <i>Lehrstück</i>'lerinde Anti-Kartezyen Bir Epistemolojinin Tesisi	
Rasim Erdem Avşar.....	1-41
Bakkhalar Tragedyasında Nietzsche'nin Anlayışıyla Dekadans (Yozlaşma) Olgusu	
Ece Çelikçapa.....	43-63
Stoppard's Rosencrantz and Guildenstern are Dead and Its Screen Adaptivity	
İnci Bilgin Tekin	65-76
Kolonyal Söylemin Yarattığı Nevrotik Siyah ve Nevrotik Beyaz: Jean Genet'in Zenciler (Les Nègres) Oyunu Üzerine Bir İnceleme	
Serhan Erbek.....	77-88
Prof. Dr. Zehra İpşiroğlu ile Eserleri, Tiyatro ve Kadınlar Üzerine Bir Söyleşi	
Eylem Ejder	89-108
Makale Yayın Kuralları.....	109
Tiyatro Eleştirmenliğı ve Dramaturji Bölümü Dergisi Çalışma Takvimi.....	110

Sunuş

Tiyatro Eleştirmenliği ve Dramaturji (T.E.D.) Bölüm Dergisi, tüm araştırmacı, yazar, akademisyen ve yükseköğrenim öğrencilerinin, sosyal bilimler ve sanat alanındaki bilimsel çalışmalarını duyurmak ve Türkiye’de bu alandaki bilgi birikimine katkı sunmak amacıyla yılda iki kez basılı ve çevrimiçi olarak yayımlanan ulusal hakemli bir dergidir.

T.E.D. Bölüm Dergisi’nde öncelikli olarak tiyatro, dramaturji ve performans çalışmaları kapsamında değerlendirilebilecek bilimsel yazılar yayımlanmaktadır. Yanı sıra, felsefe, sosyoloji, sanat tarihi, antropoloji, tarih, iletişim, çeviri bilim, dilbilim, mimarlık ve tasarım gibi sosyal bilimlerin diğer alanlarına da giren fakat dramaturji çalışma alanıyla ilişkili olabilecek yazılara da yer verilir. Ayrıca son dönemde yazılmış, özellikle Türkiye’de oyun yazarlığı bölümü öğrencilerinin yazdığı oyun ve senaryo metinleri de yayın kurulumuzun onayıyla dergimizde basılabilmektedir.

25. sayımızda *Türkiye’de Oyun Yazarlığında Yeni Eğilimler* başlıklı söyleşi metinlerine yer vermiş ve bu özel sayıyla bölümümüzün kuruluşunun 25. yılını da kutlamıştık. Aynı yıl içerisinde 26. Sayımızı yayınlamanın gururunu yaşıyor ve bu vesileyle bölümümüzün 25. kuruluş yıldönümünü bir kez daha kutluyoruz.

26. sayımızda bilimsel makalelerin yanısıra bölümümüz kurucularından Prof. Dr. Zehra İpşiroğlu ile yapılan bir söyleşiye yer verdik.

İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Tiyatro Eleştirmenliği ve Dramaturji Anabilim dalı doktora öğrencisi Rasim Erdem Avşar, “**Kendiliğin Yok Edilişi: Brecht’in Lehrstück’lerinde Anti-Kartezyen Bir Epistemolojinin Tesisi**” başlıklı çalışmasında, Brecht’in öğretti oyunları (Lehrstück) ile kartezyen epistemolojinin çatışma noktalarını araştırıyor. Avşar, Brecht’in konvansiyonel dramatik yapıya karşı çıkışının yalnızca mimesis ve katarsis kavramları bağlamında sınırlı kalmadığını, Aristotelyen epistemolojinin yanı sıra, modern insanı ele geçirmiş kartezyen düşünceyi de kapsadığını iddia etmektedir. Avşar’a göre Bertolt Brecht, Lehrstück’lerinde kolektifliği teşvik ederek anti-kartezyen bir epistemoloji de önermektedir.

Yine İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tiyatro Eleştirmenliği ve Dramaturji Anabilim dalı doktora öğrencisi Ece Çelikçapa, “**Bakkhalar Tragedyasında Nietzsche’nin Anlayışıyla Dekadans (Yozlaşma) Olgusu**” başlıklı makalesinde, Nietzsche’nin dekadans kavramına odaklanıyor.

Nietzsche, tragedyanın doğuşunu Apollonik ve Dionysiyak olan iki ilkenin birleşiminden doğduğunu iddia ederken, Sokratik düşüncenin trajik fikrini yokettiğini öne sürer. Çelikçapa, trajik olanı yok eden bu tür düşünceleri sanattaki yozlaşma (dekadans) olarak ele alarak Euripides'in *Bakkhalar* adlı oyununa bu çerçevede yaklaşıyor.

Boğaziçi Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulu, İleri İngilizce Bölümü öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. İnci Bilgin Tekin, **Stoppard's Rosencrantz and Guildenstern are Dead and Its Screen Adaptivity** başlıklı makalesinde, Tom Stoppard'ın "Rosencrantz ve Guildenstern Öldüler" adlı oyun metni ile oyunun, bizatihi yazarın kendisi tarafından yönetilen film uyarlamasını, absürd tiyatro teorisi bağlamında karşılaştırmalı bir biçimde ele alıyor.

İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Tiyatro Eleştirmenliği ve Dramaturji Anabilim dalı yüksek lisans öğrencisi Serhan Erbek, Jean Genet'nin *Zenciler* adlı oyununa kolonyalizm bağlamında bir okuma yapıyor. 1957 yılında kaleme alınan *Zenciler* (Les Nègres) adlı oyun, Fransız devletinin devam eden sömürge politikalarından dolayı büyük tartışmalara yol açar. Genet, oyununda kolonyal ideolojinin siyahları görme biçimini tartışmaya açmaktadır. Serhan Erbek, "**Kolonyal Söylemin Yarattığı Nevrotik Siyah ve Nevrotik Beyaz: Jean Genet'in Zenciler (Les Nègres) Oyunu Üzerine Bir İnceleme**" başlıklı bu çalışmasında, kolonyalizm karşıtı düşünür Frantz Omar Fanon'un düşüncelerinden yola çıkarak, oyununda kolonyal ideolojinin nasıl ortaya konduğunu tartışmaya açmaktadır.

Son kısımda ise Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Tiyatro Anabilim dalında doktora eğitimini sürdüren Eylem Ejder'in bölümümüz kurucularından Prof. Dr. Zehra İpşiroğlu ile yaptığı söyleşi yer alıyor.

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi **T.E.D. Bölüm Dergisi**'nin 26. sayısına katkıda bulunan tüm yazarlarımıza, dergimiz hakemlerine, derginin bürokratik yazışmalarından matbaadaki basımına kadar, emeği bulunan üniversitemiz memurları ile emekçilerine ve ayrıca dergiyi bizlerle paylaşan değerli okurlarımıza teşekkür ederiz.

T.E.D. Bölüm Dergisi editörü
Yrd. Doç. Dr. Oğuz Arıcı

